

PIK ZALOZENNI 1893

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

ВИХОДИТЬ ТРИ РАЗИ НА ТИЖДЕНЬ
ВІСЬМОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ,

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, невідправлені і невідібрані на адресу "СВОБОДА".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXIV. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ., субота 1-го цвітня 1916. Ч. 40. VOL XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, April 1, 1916. No. 40.

КОЛО ВЕРДЕНУ НІМЦІ ПОЛОНИЛИ 500 ФРАНЦУЗІВ.

Москалі оправдують свою невдачу в останньому наступі настанем весни.

Російський міністер війни, Алексій Поліванов, уступив.

Сумні відносини серед російського війська в 20-ім місяці війни.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НА ЗАХІД ВІД ВЕРДЕНУ НІМЦІ ПОЛОНИЛИ ОКОЛО 500 ФРАНЦУЗІВ.

БЕРЛІН, 29. марта. — Рішуча битва під Верденом зближає ся чимраз скорше до кінця. Армія німецького наслідника престолоа переміла знова на наступ на становища Французів на західній березі ріки Мези на північ від Малинкур.

Помимо того, що Французи одержали нові скріплення, німецьким військам удало ся перемісти папад з добрим успіхом.

Урядовий звіт німецького генерального штабу звучить:

„На боєвій фронті коло Вердену наші війська взяли приступом сильно укріплені становища Французів на західній березі ріки Мези на північ від місцевости Малинкур. В руках наших військ знаходять ся північно західна часть місцевости. Протинапад Французів був безуспішний.

„У сій битві Французи страили 12 офіцерів і 486 жовніврів в полоненнях. Крім того здобули наші війська одну гармату і 4 машинної кірси.

„На східній березі ріки Мези бомбардоване фортив триває безпчинно дальше“.

ПЕРЕД РІШУЮЧИМ НАСТУПОМ НА ВЕРДЕН.

БЕРЛІН, 30. марта. — Приготовлені до великого і рішучого наступу Німці на Верден. здасть ся, вже укінчені і наступ вже розпочав ся. Приготовлення вимагали довшого часу. Перевісь треба було очистити терен на правій березі ріки Мези, щоби забезпечити ся від можливих нападів з боку. Успіхи німецьких військ коло Малинкур вказують, що задача сповнена і ціль означена. Останні вїсти доносять, що німецька піхота на цій лінії під Верденом розпочала наступ.

Урядовий звіт звучить коротко:

„Бомбардоване фортив Вердену по обох боках ріки Мези переводить ся з небувалою доси силою“.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

АВСТРІЙЦІ ВІДБИЛИ ВСІ НАПАДИ МОСКАЛІВ КОЛО БУЧАЧА І БОЯНА.

ВІДЕНЬ, 29. марта. — На російським фронті в Галичині і Буковині замітна жива акція артилерії. Зводок Дістри і границі Бесарабії гарматі без перестанку оскаржують ворожі становища. Всі напади Москалів скінчили ся успіхами.

Головна австрійська кватіра оголошила отсій звіт:

„На північ від Бояна, на границі Бесарабії, Москалі робили зусилля вчора при помочи підземних мін дістати ся до наших становищ. Нондїй наступ відбито з великими страгатами для неприятелиа.

„На північній схід від Стрипи Москалі переміли нічний напад, але також без успіху.

„На схід від Бучача наша артилерія зістрїлила російський літак.“

„Загалом на цій боєвій лінії на Володині, в Галичині і на границі Бесарабії крім омовленої стрільнини гармат не зашли жадні важніші зміни“.

ВЕСНА ПЕРЕПІНИЛА ЗАПОВІДЖЕНУ ВЕЛИКУ ОФЕНЗИВУ МОСКАЛІВ НА ПІВНОЧІ.

ПЕТРОГРАД, 29. марта. — В звіті російського генерального штабу звучить ся лише про акцію артилерії. Лише над озером Нароч і над Офінькам каналом (на схід від Пінська) прийшло до помішних битв, в яких брала участь також піхота.

Про причину здержки загального наступу подас російський генеральний штаб отсьов поменше:

„На півночі настала весна. Зводок цій боєвій лінії почав ся топити сніг. Багна і омовили над озерами стоять під водою. Через таке сїту транспорт військ на всіх північних дорогах дуже утруднений. Перевіз артилерії з денуди майже зовсім неможливий“.

Російські війська на півночі опинили ся тепер в трудних положеннях. Іх боєва лінія на півночі вже докільки літше поді Швач завали ставишица на горбах. З причини такої сїту російські окопи будуть змиті волюю. Через те Москалі будуть мусіти пофунти свою боєву лінію значно дальше на схід.

НА РОСІЙСЬКИМ ФРОНТІ ПАНУЄ СПОКІЙ.

БЕРЛІН, 30. марта. — Короткий звіт німецького генерального штабу звучить:

„На цілій східній фронті настав спокій. Вчора Москалі заперечали дальші напади над озером Нароч і в омовлїй місцевости Постави. Лише коло Янобштадт (над Діною) російська артилерія продовжує дальше стрільяину“.

РОСІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙНИ ПОЛІВАНОВ УСТУПИВ.

ЛОНДОН, 29. марта. — З Петрограду доносять, що міністер війни, Алексій Поліванов, уступив зі свого становища. Вїсть не подас причини його уступляня.

Наолданином Поліванова зїстав іменованний генерал Чуваев, який дотепер був шефом комісаріяту в міністерстві війни.

Алексій Поліванов обїяв лише міністра війни в сервіи жинувшого року. Його поперекли, Сухоходів, которо недовго тому на підставі порожнього знаку звільнено з державної реєри, був усунувий зі становища міністра війни з причини невдачі російської армії через брак оружя і амунїції.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ.

Сумні відносини серед російського війська в 20-ім місяці війни.

Німецькі фронти військові часомені, подочіть точні описи воєнних операцій при сході річки Росі, старавсь ся одлати тріпий образ тих великих змагань. Рішучою військовій заміцї створюють ся повеніть рішучі причини, залядають ся чимало змагань з переможача російська армія не лише, що не осцнужає шадного успіху, але протиную, потерпіла дуже тяжкі втрати, які вже ледяна зможе до кінця війни асцтунити.

На підставі зібраних досвідів і спостережень німецькі військові знавці подочть точну характеристику російського жовніврів, вказують недостачі, які панують серед російського війська і представляють спосіб його воєвоаня.

Лише і недостаточне зоруженя.

На підставі оповідань полонених російських жовніврів і офіцерів виходить, що зоруженя російського жовніврів є ще гірше ніж лихе. Однан зоруженя є не лише лихе, але часто половина жовніврів, які їдуть до нападу (атаку), не має зовсім оружя. Москалі переводили звичайно свої напади в чотирох лініях, одній за другою.

Перший ряд був зоружений лише в ручні гранати. Викладавши гранати, лишали ся вони голіруч. Але звичайно в часі наступу з першого ряду нічого не лишало ся.

Другий ряд був звичайно найліпше зоружений. Нондїй жовніврів мав кірс і якусь сїмільність патронів.

Третій ряд був зоружений часто в самі лише багнеті, або в кірси, відобрані убитим або полоненим німецьким та австрійським жовніврами. Не маючи до кірси амунїції, були вони зовсім непрадїятні.

Жовніврів російські в четвертій ряді і дальші резерви не мали звичайно жадного оружя. Вони мусіли чекати на оружя убитих або ранених своїх товаришів.

Лучало ся дуже часто, що цілі відділи російського війська одержали зовсім нове оружя, однан такої системи, якої вони передтем не ужили. Половину оповідать, що деякі з них які разу не вистрїляли, бо не знали, як обходити ся з кірсами незнайої їм системи.

Великою масою людей воєне начальство думало зрівноважити браки в зоруженю.

Російська воєна управа була дуже добре свїдома того, що зоруженя є недостаточне і лихе. Щоби се зрівноважити, військове начальство постановило браки в зоруженю заступити великою переважачою силою війська. І як се вказують всі воєні операції російських, з переловї наступу, російське начальство не дбало о жертви в людях. Нераз для вратованя кількох гармат жертвувано і цілі полки, а навіть і карлускі піхоти.

Козаки силою гнали російську піхоту до наступу.

Не лише на підставі оповідань з уст полонених, але навіть на підставі спостережень офіцерів в часі битв, стверджено, що за відділами піхоти, приїзав чечиний до переведеня нападу. Ізакі так вони відідали козаків. Іх задачею було, на випадок, коли би піхота уступила в зад або відікала, негайним і стрїлами гнати її поперед себе.

Одні з відомих командирів, який доводив бригаду, приїзав був одного разу зперунити весь отсьові артилерійські козаки, які явраз сїмільність, витягнули сїмільність зі сїла до атаку. Тоді російські сїмільності добровільно масово шадали ся і з радостю оповідали про зник-

твеня, яке серед козаків зробила німецька артилерія.

Марність і послух в російським війську сильно підірвані.

Таке гоненя жовніврів на певну смерть вплинуло дуже відомно на марність і послух в російським війську, чим російські жовніврів часто на початку війни визначали ся. З початку війни дернали російського жовніврів клічч про віру, державу, царя і т. и. Він не дуне се розбирати, але слухав і йшов наперед. Тепер він вже перестав в те вірити. І навіть козаки не можуть його привернути до марности та послуху. Російський жовніврів боєвій лінії є загрозений з двох боків: з переду неприятелиа, зі заду жовніврів неприятелиа — козаків. І російський жовніврів вибирає гірше лихо — неволю у неприятелиа, бо від козаків йому пощад не надїтати ся.

В АНГЛІЇ:

ГРІЗНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІРЛЯНДІЇ.

БЕРЛІН, 30. марта. — З Копенгагена доносять, що з Лондона надїшли вїсти про грізні заворушення в Ірляндії. В місті Дублин і в інших гірше містах Ірляндії прийшло до битв між робітниками а військом. В Дублині проголошено воєнний стан. Полки, злочені з Ірляндії, вислано на поле битви до Франції, а їх заступлено англійськими.

СТРАЙКИ В АНГЛІЇ ПРИБІРАЮТЬ ХАРАКТЕР РЕВОЛЮЦІЇ.

ЛОНДОН, 30. марта. — Страйки робітників у фабриках амунїції і на доках приїрають щораз більші розміри. Рішучо з тою акцією ведеть ся сильну акцію проти покликаня до війська жовніврів.

Страйкарі у фабриках оружя не вернули до праці, помімо того, що їм загрожено великими карами. Нїні прещ-

твано знова кількох провідників і агітаторів робітничих організацій.

Робітники на доках в Ліверпул страйкують дальше. Рух в ірландіи зовсім устав.

НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН ІМЕЛЬМАН ЗНИЩИВ УЖЕ ДВАНАЙЦЯТИ ВОРОЖІЙ ЛІТАК.

БЕРЛІН, 30. марта. — Головна німецька кватіра доносять, що летун-поручник Імельман, який є стало чинний на західній фронті, знищив вчора вже дванадцятий з ряду літак.

Недавню тому німецький пісар надляв його найближчим відділку військовому, а іменню отсьов поменше:

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО КРАЮ.
„Оскар II.“ прибув до Нью Йорку в п'ятницю (31. марта).

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.
„Бергенфюрд“ відходить з Нью Йорку в суботу (1. цвітня).

„Оскар II.“ відїїде з Нью Йорку в четвер (6. цвітня).

КІШЕНЬОВИЙ КАЛЕНДАРІК НА РІК 1916

малюва надїти в КІНГАРНІ „СВОБОДИ“. Ціна 10 центів. — При замовленні на Машин часом сїх календариків дось значний зиск. Адреса:

"СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦЕНТ. В КІНГАРНІ „СВОБОДИ“. — ВЕЛИКИЙ ЛІЧИННИЙ ПОРТРЕТ: 13x16 ЦЕНТІВ. СЕЯ ПОРТРЕТ ПОВІНЕН НАХОДИТИ СЯ В НОНДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Замовляти шість до:

"СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of "Svoboda" published three times a week at Jersey City, N. J.: for April 1, 1916.

State of New Jersey, County Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Andrew Stetkevich, who having been duly sworn, deposes and says that he is the Manager of the "Svoboda" and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher Ukrainian National Association, Inc., 83 Grand St., Jersey City, N. J.
Editor, Joseph Stetkevich, 83 Grand St., Jersey City, N. J.
Managing Editor Joseph Stetkevich, 83 Grand St., Jersey City, N. J.
Business Manager Andrew Stetka, 83 Grand St., Jersey City, N. J.
2. That the owners are: Ukrainian National Association, Inc., 83 Grand St., J. C. D. Kapitulny, President and Trustee, Hancock St., McAdoo, Pa. S. Jaulovskiy, Financial Secretary and Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J. M. Uhorchak, Recording Secretary and Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J. A. Shershon, Treasurer and Trustee, 524 Franklin St., Shamokin, Pa. A. Stetka, Manager of "Svoboda" and Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.
3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: no bondholders; no mortgages; no security holders.

Andrew Stetka,
Stefan Milanovics,
Sworn to and subscribed before me this Twentieth day of March, 1916.
My commission expires Aug. 1, 1916.

